

Nr 87.

Av herr **Bergström** i Bäckland, *angående en väsentlig höjning av nu utgående vägbyggnadsanslag i syfte att främja trafik med motorfordon i glest befolkade trakter.*

När statsmakterna offrat stora summor på byggande av järnvägar, har ju icke blott den givna trafikintensiteten, utan också kommunikationernas betydelse såsom kulturfaktor varit avgörande. "Väg bryter bygd", så är ett gammalt ord med ett betydande innehåll av sanning och erfarenhet.

Med den utveckling motortrafiken fått i vår tid och sedan det genom moderna tekniska hjälpmedel blivit möjligt att även vintertiden hålla vägarna för denna trafik öppna, finnes å de allra flesta huvudvägar numera en reguljär buss- trafik, som i stor utsträckning fyller det behov, som eljest järnvägarna anlitas för. De oerhörda fördelarna för icke minst landsbygdsbefolkningen av denna motortrafik, behöver icke här erinras närmare om.

Ett faktum är i alla fall, att den egentliga landsbygden på sådant sätt har fått en väldig möjlighet att lösa sina kommunikationsproblem. Det ligger dock stor vikt uppå, att myndigheterna underlätta ett rätt utnyttjande av dessa möjligheter och genom åtgärder av olika slag, så långt görligt är, tillgodoser kommunikationsbehovet utan de dyrbara järnvägsbyggena. Att utvidga busstrafiken till trakter, som visserligen nu äro glest bebyggda, men som dock äga rika utvecklingsmöjligheter, vore utan tvivel en kulturinsats av största betydelse. Detta möjliggöres framförallt genom att giva dylika orter vägar. Ofta är det ju så, att en glest befolkad bygd saknar vägar eller i varje fall har mindre tillfredsställande sådana. Att ändra på detta och giva dessa vanlottade trakter del av de möjligheter, som motortrafiken erbjuder, skulle vara av största betydelse för utvecklingen. Små byar inom dessa områden skulle därigenom betydligt utvidgas och giva bärning åt flera människor än nu. För dessa små samhällen, som ha de största svårigheterna att övervinna, när det gäller att frakta hem varor, vilka måste lagras för att räcka mycket lång tid, skulle det här skisserade uppslaget förvisso betyda mycket. Strävandena att binda ungdomen kvar vid fädernas bygd skulle också främjas. Dessa kulturvägar, om detta uttryck tillåtes, skulle givetvis byggas med hänsyn till att de skola fylla en uppgift, som på många andra ställen fylles av järnvägarna. Kostnaderna måste därför beräknas bliva relativt höga, fast å andra sidan icke får glömmas, att dessa kostnader med visshet komma att uppvägas av den ökade bebyggelsen. Under nuvarande förhållanden göra dessa kostnader, att vederbörande

myndigheter draga sig för att gå in för dylika vägars byggande. Det torde därför vara nödvändigt, att statsmakterna ägna denna fråga en alldeles speciell uppmärksamhet, detta med hänsyn till statens ovillkorliga plikt att så långt görligt och rimligt är främja folkets ansträngningar till självförsörjning. Ett sätt att giva fruktbarande understöd i här angivna avseende vore, att statsmakterna t. ex. delvis eller helt bidra till kostnaderna för marklösen till dylika vägar samt bevilja nya och särskilda bidrag till vägarnas byggande. Skulle riksdagen möjligen, vilket jag ej kan tro, komma att hysa betänkligheter att lämna bidrag till marklösen vid byggandet av vägar i allmänhet, så borde ingen tvekan råda om nödvändigheten att lämna sådant bidrag till här åsyftade vägar. Någon del av bilskattemedlen skulle för ett sådant ändamål bliva väl använd.

Möjligen skulle ett eller annat planerat järnvägsföretag, som under den närmaste tiden icke kan realiseras genom svårigheten att erhålla erforderligt kapital, på detta sätt kunna lösas.

För särskilt Norrlands utveckling vägar jag tro, att realiserandet av detta uppslag skulle bliva av stort värde.

Betydelsen av här angivna vägar förefaller mig ligga i så öppen dag, att jag icke skulle tveka att göra ett bestämt yrkande om anslag i här ovan antydd riktning, men då jag förmodar att genom en utredning förslag om den mest fördelaktiga bidragsformen säkrast kan framläggas, föredrager jag att framställa yrkande om en sådan.

På grund av vad jag sålunda anför, får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att hos Kungl. Maj:t hemställa om utredning rörande lämpligheten av att väsentligt höja nu utgående vägbyggnadsanslag i anslutning till vad som i motiveeringen här ovan anförts, d. v. s. för byggande av vägar inom glest befolkade trakter i syfte att främja dessa orters förbindelse med större samhällen genom motortrafik samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan giva anledning.

Stockholm den 19 januari 1928.

P. Bergström
i Bäckland.